

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ” –
ВАРНА

ДОКТОРАНТСКО УЧИЛИЩЕ

**СТАНДАРТ
НА МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ**

Варна, 2026 г.

ГЛАВА I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Обучението в докторантура в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна се извършва по акредитирани от НАОА докторски програми съгласно чл. 4, ал. 3 от ППЗРАСРБ, в съответствие със Закона за висшето образование (ЗВО), Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав на Република България (ППЗРАСРБ), Правилника за развитие на академичния състав на Университета (ПРАС на МУ-Варна) и Правилника за дейността на университета.

Чл. 2. Настоящият стандарт регламентира разпределението по видове дейности за срока на обучение в докторантура, изискванията към тях и критериите за тяхното покриване.

ГЛАВА II УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Чл. 3. Учебната документация за обучение на докторанти в МУ-Варна включва:

1. Учебна документация на докторската програма:
 - Квалификационна характеристика (Приложение №1);
 - Учебен план за обучение по докторската програма (Приложение №2);
 - Учебна програма (тематичен план) за профилираща подготовка по специалността на докторската програма (Приложение №3).
2. Индивидуален учебен план за обучение на всеки докторант (Приложение №4).

РАЗДЕЛ I. УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Чл. 4. За всяка докторска програма се разработват по утвърден от Академичния съвет образец Квалификационна характеристика, Учебен план за обучение по докторската програма и Учебна програма (тематичен план) за профилираща подготовка на докторанти по специалността на докторската програма.

Чл. 5. (1) Квалификационната характеристика се определя от спецификата на докторската програма.

(2) Квалификационната характеристика съдържа задължително: цел и задачи на обучението по докторската програма; структура и организация на учебния процес; придобивани знания, умения, компетенции, качества и професионална квалификация след завършване; очаквани функции и възможности за професионална реализация.

Чл. 6. (1) Учебният план за обучение по докторската програма представя дейностите на докторанта за периода на обучение и кредитите, които се натрупват от тях, включително от защитата на дисертационния труд.

(2) Учебният план ясно показва задължителните дейности и изискуемия минимум кредити за отчисляване с право на защита и разкриване на процедура по предварително обсъждане (вътрешна защита).

Чл. 7. (1) Учебната програма (тематичен план) за профилираща подготовка на докторанти по специалността на докторската програма е структурирана по модули и теми.

(2) Учебната програма осигурява възможност докторантите да придобият задълбочени знания, умения и компетенции, да положат успешно изпитите за докторски минимум, да изпълняват научноизследователската си дейност и да отговарят на професионалните стандарти в съответната област.

(3) Учебната програма се приема от КС и утвърждава от ФС.

Чл. 8. Квалификационната характеристика, учебният план и учебната програма се разработват, актуализират и приемат от обучаващото първично звено и се утвърждават от Факултетния съвет.

РАЗДЕЛ II. ИНДИВИДУАЛЕН УЧЕБЕН ПЛАН

Чл. 9. (1) Индивидуалният учебен план определя насочеността на докторантурата, структурата на обучението, разпределението на дейностите по години и сроковете за тяхното изпълнение, включително етапите по подготовка на дисертационния труд.

(2) Индивидуалният учебен план се изготвя от докторанта и научния ръководител и се одобрява от КС и утвърждава от ФС.

(3) Дейностите, включени в него, се оценяват чрез кредитна система съгласно Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS).

(4) Процедурите по изготвяне, утвърждаване и изпълнение на индивидуалния учебен план са уредени в Глава II на ПРАС на МУ-Варна.

ГЛАВА III ДЕЙНОСТИ ПО ОБУЧЕНИЕТО

Чл. 10. Обучението на докторанти е насочено към развитие на задълбочени фундаментални и профилиращи научни познания, умения за научни изследвания и подготовка за академична и/или професионална кариера.

Чл. 11. Обучението включва: учебна дейност, научноизследователска дейност, преподавателска, проектна и експертна дейност.

РАЗДЕЛ I. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

Чл. 12. (1) Учебната дейност се организира в три елемента: базова подготовка, профилираща подготовка и изпити за докторски минимум. Тя е задължителна част от обучението на всички докторанти.

(2) Базовата подготовка:

1. е общотеоретична и методологична и цели придобиване на знания в областите на статистическите методи за събиране, обработка и анализ на данни; планирането и провеждането на научно изследване; методиката на научните изследвания; изготвянето на дисертационен труд; изграждането на умения за екипна работа; създаването на изследователска култура; академичното писане и етика.

2. включва провеждане на обучение по дисциплини от Групов учебен план за подготовка на докторанти в МУ-Варна. Задължителна е за всеки докторант. Изискванията за провеждане, оценяване и присъждане на кредити са разписани подробно в Груповия учебен план.

3. се провежда през първата година от обучението в докторската програма и всеки докторант трябва да придобие минимум кредити от задължителните дисциплини.

4. се провежда по изготвен от отдел „Докторантско училище“ учебен график.

(3) Профилираща подготовка:

1. е теоретична и практическа, насочена изцяло към специфичното съдържание на докторската програма и професионалното направление, в което е акредитирана. Задължителна е за всеки докторант, а успешното ѝ преминаване носи 25 кредита.

2. включва обучение по учебна програма по специалността на докторската програма. Структурирана е по модули и теми на обучение, предложени от КС, който определя и разпределението на кредитите между тях, така че общият им брой да възлиза на 25 кредита. Кредитите се присъждат еднократно, наведнъж, след успешното ѝ завършване.

3. се провежда в първичното звено, към което е зачислен докторантът.

(4) Изпитите за докторски минимум:

1. включват изпит по специалността на докторската програма, чийто конспект и съдържание са определени в съответствие с профилиращата подготовка на докторанта, както и изпит по чужд език.

2. са задължителни за всеки докторант и се провеждат след приключване на профилиращата подготовка.

3. се провеждат съгласно изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и ПРАС на МУ-Варна.

4. при успешното им полагане носят следния брой кредити: 20 кредита за изпит по специалността и 20 кредита за изпит по чужд език.

РАЗДЕЛ II.
НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Чл. 13. (1) Научноизследователската дейност, включена в индивидуалния учебен план, обхваща специализирана подготовка, публикационна активност, изготвяне на дисертационен труд и участие в научни форуми. Тя се осъществява под прякото ръководство на научния ръководител на докторанта. Провеждането на научни изследвания за целите на дисертационния труд се инициира след предварително разрешение от Комисията по етика на научните изследвания (КЕНИ).

(2) Специализираната подготовка (теоретична и практическа) е тясно насочена към тематиката на дисертационния труд. Тя е задължителна за всеки докторант и успешното ѝ преминаване носи 30 кредита, които могат да бъдат присъждани поетапно през годините на обучение.

(3) Публикационната активност (публикуване на резултати от научните изследвания в научни периодични издания и/или монографии) е задължителна част от научноизследователската дейност на всеки докторант и трябва да гарантира съответствие с минималните наукометрични изисквания на ППЗРАСРБ и ПРАС на МУ-Варна, приложими при придобиването на ОНС „доктор“.

(4) За изпълнение на изискванията по ал. 3 се приемат само реално отпечатани, пълнотекстови научни публикации, свързани с темата на дисертационния труд. Минималният брой кредити, които докторантът трябва да придобие от публикационна дейност, е 45.

(5) Дисертационният труд трябва да бъде изготвен във вид и в обем, обичайно приети за съответната докторска програма и да отговаря на специфичните изисквания на катедрата, ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и ПРАС на МУ-Варна. Успешната му защита пред научно жури носи на докторанта 75 кредита.

Чл. 14. Научноизследователската дейност трябва да осигури съответствие с регламентираните в ЗРАСРБ минимални национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“ и с минималните наукометрични изисквания на МУ-Варна.

РАЗДЕЛ III. ПРЕПОДАВАТЕЛСКА, ЕКСПЕРТНА И ПРОЕКТНА ДЕЙНОСТ

Чл. 15. (1) Преподавателската дейност не е задължителна част от обучението на докторантите.

(2) Преподавателската дейност се определя след решение на КС за всяка академична година.

(3) Преподавателска дейност, включена в учебната натовареност на звеното, носи 5 кредита на докторанта.

Чл. 16. Преподавателската дейност може да включва провеждане на упражнения, практически занятия и/или семинари.

Чл. 17. Обемът и видът на преподавателската дейност се отчитат ежегодно в атестационната карта на докторанта, утвърдена от Катедрения съвет.

Чл. 18. При възлагане на преподавателска дейност, нейният обем не може да надвишава 20% от нормативно определената годишна учебна натовареност на асистент за съответното звено, освен когато докторантът е на трудов договор като асистент.

Чл. 19. (1) Експертната дейност включва участие в комисии; разработване на учебни, методични или демонстрационни материали; работа в лаборатория или клиника; участие в разработване и актуализиране на стандарти за работа, протоколи и инструкции; участие в организационни дейности на катедрата; участие в подготовката и провеждането на научни и образователни събития (семинари, конференции, курсове); както и други дейности, определени от звеното.

(2) Експертната дейност не е задължителна за докторантите и може да носи до 3 кредита.

Чл. 20. (1) Проектната дейност включва участие във вътрешноуниверситетски проекти (включително проекти, финансирани от Фонд „Наука“ на МУ-Варна), в национални или международни научни проекти, свързани с темата на дисертационния труд.

(2) Проектната дейност не е задължителна за докторантите и кредитите от нея зависят от вида и обхвата на проекта.

РАЗДЕЛ IV. ПОДГОТОВКА НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД

Чл. 21. (1) Подготовката на дисертационния труд е задължителна дейност за докторантите и включва шест основни етапа:

1. Анализ на състоянието на проблема – изготвяне на литературен обзор.
2. Формулиране на научна хипотеза. Формулиране на цел и задачи на изследването.
3. Извършване на теоретични, клинични и/или експериментални изследвания за изпълнение на задачите.
4. Анализ на резултати. Формулиране на изводи от извършените изследвания.
5. Обобщаване на резултати. Формулиране на изводи и приноси на дисертационния труд.
6. Оформяне на дисертацията в завършен вид.

(2) При изпълнение на всеки от етапите на подготовка на дисертационния труд докторантът получава по 5 кредита.

РАЗДЕЛ V. КРЕДИТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Чл. 22. Всички реализирани от докторанта дейности носят кредити в съответствие с Приложение №2.

Чл. 23. Кредитите от незадължителните дейности, наричани в настоящия стандарт допълнителни кредити, не могат да заместят задължителните кредити от нито една дейност, но могат да допълват годишния изискуем минимум от 20 кредита.

Чл. 24. Допълнителните кредити от дадена дейност се отчитат еднократно и се натрупват само извън задължителния минимум за завършване на обучението.

Чл. 25. Натрупаните от дадена дейност кредити не могат да се прехвърлят към друга дейност и не могат да заменят кредитите от друга дейност.

Чл. 26. При изпълнение на задължителните дейности, за целия период на обучение, докторантът може да получи максимум 181 кредита, разпределени по години според индивидуалния учебен план.

Чл. 27. Защитата на дисертационен труд (вътрешна защита, изготвяне на дисертационен труд и автореферат за представяне пред научно жури, окончателна защита пред научно жури) съгласно ППЗРАСРБ носи на докторанта 75 кредита.

РАЗДЕЛ VI.
ОТЧИСЛЯВАНЕ НА ДОКТОРАНТА. ВЪТРЕШНА ЗАЩИТА

Чл. 28. (1) Отчисляване с право на защита на докторант може да се осъществи след присъдени минимум 171 кредита от задължителни дейности от обучението, формирани от изпълнение на: задължителната учебна дейност (76 задължителни кредита), специализираната подготовка (30 задължителни кредита), публикационната активност (45 задължителни кредита) и подготовката на дисертационен труд в значителна степен (20 задължителни кредита).

(2) Отчисляване с право на защита на докторанти, зачислени за обучение в ОНС „доктор“ преди приетия с решение на АС по протокол №17 от 03.02.2025 г. Групов план за подготовка на докторанти, може да се осъществи след присъдени минимум 168 кредита от задължителни дейности от обучението, формирани от изпълнение на: задължителната учебна дейност (73 задължителни кредита), специализираната подготовка (30 задължителни кредита), публикационната активност (45 задължителни кредита), и подготовката на дисертационен труд в значителна степен (20 задължителни кредита).

Чл. 29. (1) Процедура по предварително обсъждане на дисертационния труд (вътрешна защита) може да бъде открита след реализирани минимум 181 кредита от задължителни дейности от обучението, формирани от изпълнение на: задължителната учебна дейност (76 задължителни кредита), специализираната подготовка (30 задължителни кредита), публикационната активност (45 задължителни кредита) и представянето на дисертационен труд в завършен вид (30 задължителни кредита).

(2) Процедура по предварително обсъждане на дисертационния труд (вътрешна защита) на докторанти, зачислени за обучение в ОНС „доктор“ преди приетия с решение на АС по протокол №17 от 03.02.2025 г. Групов план за подготовка на докторанти може да бъде открита след реализирани минимум 178 кредита от задължителни дейности от обучението, формирани от изпълнение на: задължителната учебна дейност (73 задължителни кредита), специализираната подготовка (30 задължителни кредита), публикационната активност (45 задължителни кредита) и представянето на дисертационен труд в завършен вид (30 задължителни кредита).

Чл. 30. В случай че докторантът е представил дисертационния си труд в завършен вид по реда на чл. 60, ал. 5 и чл. 61, ал. 3 от ПРАС на МУ-Варна, процедурата по отчисляване с право на защита може да се проведе съвместно с процедурата по предварително обсъждане в рамките на едно заседание на КС.

РАЗДЕЛ VII.
КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОБУЧЕНИЕТО

Чл. 31. Отговорност за цялостното обучение и научната подготовка на докторанта носят докторантът и научният ръководител.

Чл. 32. Контрол за изпълнението на Индивидуалния учебен план се осъществява чрез:

1. отчет пред КС за извършваните дейности (Приложение №5):
 - за докторантите, зачислени в редовна и задочна форма на обучение – в края на всяко тримесечие;

- за докторантите, зачислени в самостоятелна форма на обучение – в края на всяко шестмесечие;
- 2. ежегодно в края на всяка академична година представяне пред КС на научноизследователската дейност, свързана с дисертационния труд, като презентацията се предава на електронен носител в отдел „Докторантско училище“;
- 3. ежегодно в края на всяка академична година атестиране на докторантите от ФС чрез „Атестационна карта на докторанта“ (Приложение №6);
- 4. в края на всяко тримесечие представяне на доклад пред Декана за изпълнението на индивидуалния учебен план от редовните докторанти.

Чл. 33. Научният ръководител:

(1) дава писмено мнение за работата на докторанта пред КС при годишното атестиране;

(2) съвместно с докторанта предлага конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата академична година.

Чл. 34. Публикациите, включени в атестационната карта, подлежат преди вписването им на наукометрична проверка от отдел „Библиотека“ на МУ-Варна и на проверка за сходство от отдел „Издателска дейност“ на МУ-Варна.

Чл. 35. (1) Преди провеждане на вътрешна защита дисертационният труд и публикациите, представени по процедурата за придобиване на ОНС „доктор“, преминават наукометрична проверка и проверка за сходство.

(2) Резултатът от проверките се представя пред КС от научния ръководител чрез обобщена справка, издадена от отдел „Библиотека“ и отдел „Издателска дейност“ на МУ-Варна.

Чл. 36. В доказателствения материал, представен за покриване на минималните наукометрични изисквания на МУ-Варна за придобиване на ОНС „доктор“, не се прилагат и не се приемат научни трудове (дисертационен труд, публикация, публикувана глава в колективна монография), за които проверката за сходство показва повече от 35% повторяемост.

Чл. 37. Администрирането и организацията на обучение на докторантите се подпомага от отдел „Докторантско училище“.

ГЛАВА IV ФИНАНСИРАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО

Чл. 38. МУ-Варна има вътрешни правила за финансиране на разработването на дисертационни трудове на докторанти в редовна и задочна форма на обучение, субсидирано от държавата.

Чл. 39. Финансиране може да се заявява след решение на Комисията по етика на научните изследвания (КЕНИ) при утвърден индивидуален учебен план и план-сметка, утвърдена от Ректора, през целия период на обучение на докторанта.

Настоящият стандарт е изготвен на основание чл. 14, ал. 2 от Правилника за приложение на закона за развитие на академичния състав в Република България (ПЗРАСРБ) и на чл. 41, ал. 3 от ПРАС на МУ-Варна през януари 2026 г. и влиза в сила от февруари 2026 г.

Стандартът за обучение на докторанти е приет на редовно заседание на Академичния съвет на МУ-Варна на 09.02.2026 г. (протокол № 35) и е задължителен за всички докторанти, преподаватели и длъжности, които са посочени в него.

Приложение 1: Квалификационна характеристика

Приложение 2: Учебен план за обучение по докторска програма

Приложение 3: Учебна програма (тематичен план) за профилираща подготовка на докторанти по специалността на докторска програма

Приложение 4: Индивидуален учебен план за подготовка на докторант

Приложение 5: Отчет на докторанта за извършваните дейности

Приложение 6: Атестационна карта на докторанта